

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput VIII. De magna, qua Thessalonicensibus famis tempore Sanctus
prodigiose succurrit, sollicitudine ac cura a.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A αἰσθητῆ παρασταμένη τῷ παροργίσαντι; ἡμεῖς δὲ ὡς ἔσται ἡ ἀγαθὴ αὐτοῦ ὑπηρεσία καθιστάσα πάντοτε τοῖς αὐτοῦ φιλανθρώποις θελήμασιν, ἐν Χρῆ Ἰῷ τῷ Κυρίῳ, ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα τιμὴ καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ram contristamus. Videtis enim, ad qualem sensum res Sanctum commoverit; ut etiam voce sensibili ad offendentem, cum praesens adstaret, manifeste clamaret; nobis autem propitia erit ejus bonitas, obediens nos omni ex parte faciens benignis ejus voluntatibus in Christo Jesu Domino, quia eum decet gloria, honor et virtus in secula seculorum. Amen.

A. JOANNE
THESSAL. AR-
CHIEP.

ANNOTATA.

a *Caput hoc in codice olim Mazarinæ a fol. 63 usque ad fol. versum 66 suppeditatur sub brevi hoc titulo: Περὶ Ὀνησιφόρου τοῦ παραμοναρίου, De Onesiphoro, templi custode; hic autem titulo paulo prolixiori insignitum e bibliothecæ Vaticanæ codice 821 a nobis exhibetur ob rationem, in Annotatis, cap. præcedenti ad lit. a subnexis, adductam.*

b *Non alium hic, qui, cum præsentis cap. narrata evenere, lector dumtaxat esset, archiepiscopum, quam Eusebium, in Annotatis cap. præcedenti subnexis memoratum, designari, facile ex ibidem dictis colliges, uti et ex narrationis serie hic subjecta, utpote in qua is ab Onesiphoro diserte appellatur Eusebius. Jam vero, cum res ita habeat, hinc certe ante seculi sexti finem ad sedem Thessalonicensem fuerit eVectus, ante ejusdem pariter seculi finem, quod hic de Onesiphoro refertur, evenisse necesse est.*

c *In magnis Græcorum Menæis, in quibus, quæ hic de Onesiphoro etiam narrantur, loco huic respondentia, quæ una cum adornata a me versione Latina huc transfero, sequentia ad XXXVI Octobris leguntur: Ἐπὶ πολὺ καὶ τῶν λαμπάδων ἡμέμων, ἐπὶ πλεόν ἱλεῶνται καὶ τὸ θεῖον τῷ προσάγοντι. Θαττον δὲ ἀφαιρουμένων, ὑπομένεται... ἐκείνου τὸν ἔλαιον* τὸ πρᾶγμα. Multis lampadibus accensis, Deus copiosius illi, qui eas offert, fit propitius; celerius autem ablatis, illius misericordiæ opus succiditur; Raderus autem in adornata a sese, quæ penes nos Ms. exstat, Latina Menæorum versione ita in hunc illorum locum, nec immerito, in margine observat: Non videtur hoc ex fide dictum. Deus enim acceptat oblata, prout ab offerentibus fiunt, quibus aliena malitia nihil potest nocere, etiamsi dona furto subducantur. Hinc, quid de Joannis textu, cujus occasione hæc observo, statuendum sit, facile colliges.*

d *Achar seu, ut communius scribitur, Acham e spoliis Jerichuntinis (adi libri Josue caput VII) contra Dei præceptum, qui et Jericho et quæcumque in ea fuerant, anathemate devotenda jusserat, nonnulla surripuit, hincque gravissime, mandante Deo, fuit punitus.*

e *Quidquid ad hunc usque cap. præsentis locum narratur, apud Mabillonium tom. I veterum Analectorum pag. 77 et binis seqq. narratione nonnihil contractiori etiam suppeditatur. Ceterum, cum ob cæcos, qui in S. Demetrii honorem accensi fuissent, extinctos atque ablatis punitus fuisse Onesiphorus hic narretur, idque certe, uti ex mox ad lit. b notatis liquet, ante seculi sexti finem acciderit, consecrarium et ex hoc de Sancti miraculis capite est, ut magno is in honore apud Thessalonicenses jam inde ab eodem seculo sexto exstiterit.*

E

* ἂν ἦν
τοῦ ἔλαιου?

CAPUT VIII.

De magna, qua Thessalonicensibus famis tempore Sanctus prodigiose succurrit, sollicitudine ac cura a.

C **Ο**τι δὲ οὐ μόνον ἰδίᾳ πολλοῖς, ἀλλὰ καὶ κοινῇ περὶ πᾶσαν ἡμῶν τὴν αὐτοῦ πόλιν τε καὶ χώραν ἐν διαφόροις καιροῖς ἀμετρον ἐν φιλοστοργίᾳ τὴν προστασίαν αὐτοῦ καὶ πρόνοιαν ὁ πανένδοξος Ἀβλοφῆρος Χριστοῦ ἐπέδειξατο, τὸ καὶ πάλιν ἐνδείκνυται· οὐδὲ γὰρ λήγει ποτὲ ἡ πρὸς ἡμᾶς αὐτοῦ εὐπλαγχνία, ὡς οὐδὲ ὁ πρὸς τοὺς μετανοῦντας ἁμαρτωλοὺς ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Διὰ βραχέων σαφηνίσω τῆς ἀληθείας ἔχων ἔτι μάρτυρας συνήλικας πολλοὺς· βαρβαρισμῶν γὰρ ἐδυνάμην ἀπάτην ποτὲ τῷ πλήθει τῆ θεοφυλάκτου ταύτης τῶν Θεσσαλονικαίων ἐπιβρίσαντος πόλει, περὶ οὗ σὺν Θεῷ φωνα εὐκαίρως ἐν τοῖς κατόπι διαληψύμεθα· κἀντεῦθεν μετὰ τὴν ἐκείνου ἀναχώρησιν ἀδρόν λιμοῦ τὴν πόλιν ἅμα καὶ τὴν ὅλην χώραν συνέχοντος διὰ τὸ πρῶτον μὲν τὴν ἰσχύλαμνον ἐκείνην τῶν βαρβαρῶν πληθὺν ἅπαντα τὰ ἐκτὸς τῆς πόλεως καταδηκέναι, ὡς καὶ τὸν γόνυ ἐλῆξαι τῆς γῆς κατὰ τὸ γεγραμμένον· ἔπειτα δὲ καὶ φημισθέντος ἀπανταχοῦ, ὡς ἡ πόλις ἔλλω, μηδὲνα τῶν ἐν πόλει εἰμπορευμένων ἐνταῦθα κατάραι, κίνδυνος ἰσοπαλῆς τῷ πόλεμῳ μετὰ τὴν ἐκείνου διάσωσιν αὐδὲς ἐπήρητο, πάντων ὁ-

F **N**on solum enimvero privatim multis, sed et omni in commune suæ simul et civitati et regioni diversis temporibus suum ex charitate patrociniū providentiamque gloriosissimum certaminum Christi Victorem supra modum exhibuisse, illud, quod hic iterum (neque enim ejus aliquando erga nos, uti nec erga peccatores pœnitentes Dei misericordia, cessat benignitas) narandum occurrit, specimen præbet. Cum multos adhuc veritatis testes æquales habeam, paucis rem declarabo. Postquam in hanc custoditam a Deo Thessalonicensium civitatem impetum aliquid quando, qua de re, dante Deo, in subsequentibus suo tempore dicere instituemus, gens barbara, multitudine infinita fecisset ὁ; hincque post eorum discessum fames valida civitatem simul ac totam regionem premeret, primum quidem quod illa barbarorum multitudo, arenæ similis, quæ extra civitatem erant, omnia, ita ut nec terræ pulverem secundum quod scriptum est intactum

F
Sanctus
Thessalonicæ,
same post
bellum pres-
sæ.

A. JOANNE
TUFSSAL. AR-
CHIEF.

intactum reliquerit, devastasset, deinde vero, quod, cum ubique, civitatem captam esse, esset divulgatum, nemo eorum, qui navigiis mercaturam faciunt, huc respiceret, periculum bello æquale post obtentam ex hoc incolumitatem, omnibus simul fame et domi et publice fere pereuntibus, rursus impendebat.

per Step-
hanum nau-
clerum, cum
frumento,
quod vehe-
bat, Thessa-
lonicam

66 Verum, qui civitatis amans et misericors et omni bonitate plenus est, gloriosissimus certaminum Victor calamitati haud indormivit, nec nos servos suos, ut ut ob multitudinem eorum, quæ a nobis erant peccata, venia et commiseratione indignos, neglexit, ac Stephano cuidam nauclero, qui maximum frumenti onus vehebat, civitatumque reginam *c* versus navigabat, ad insulam Chii plagam *d*, habitu, quo in imaginibus pingitur, assumpto, clare in die apparet, cum is dextrum navis velum levaturus, Byzantiumque versus, ut dictum est, navigaturus esset.

Adstans igitur in navi dicit Stephano: Audi me et sinistrum leva velum, tranquilleque et velociter Thessalonicam naviga.

navigare in
apparitione,
qua et sese
spectandum
præbet jus-
sum,

67 Frumento enim indiget, facileque id facere potes, eo me simul præcedente te. Cum autem is mira Martyris visione veluti extra se raptus esset, ægreque illi dixisset, audivimus, Domine, civitatem illam a barbaris captam esse, et qui eo ire me jubes, certaminum Victor respondit: Vere apud homines capta est, at non apud Deum. Omnia enim Deo sunt possibilia. Illuc ergo naviga navibusque tibi occurrentibus nuncia, Thessalonicam Dei misericordia salvatam esse. Atque, his dictis, e navi in mare descendit, supra aquam dum ambulat, Stephano dicens: Ecce, eadem, qua me præeuntem vides, via naviga.

aliosque,
quos, ut idem
faciunt, e
Sancti præ-
cepto Step-
hanus movet,
succurrit.

68 Atque Stephanus statim surgens aliud navis velum levavit Thessalonicamque navigavit, gloriosissimum Martyrem diu supra mare euntem cernens. Sed et alios præternavigantes cum Stephanus vidisset, Thessalonicam Dei auxilio esse salvatam, iis secundum certaminum Victoris præceptum clamavit, utque ad illam, converso cursu, appellerent, suasit. Hæc ille, cum ante omnes advenisset, multis civitatis narravit, juramento ipsisque operibus narrationi fidem faciens *e*. Statim enim gloriosissimus Martyr benignissima sua cura civitatis luctum in gaudium convertit, multis intra paucos dies mercatoribus adnavigantibus, qui diversos afferebant cibos, legatorumque civitatis, qui ob famis calamitatem ad imperatorem iverant, reditum preveniebant. Unde et in vobis id recogitantes discite, quanta fuerit vehementia mali, ob quod etiam imperatoris aures per legationem civitas tunc turbarit. Deo nostro gloria etc.

μὴ τῷ λιμῷ σχεδὸν φθειρομένων οἴκοι τε καὶ δημοσίαι. D

66 Ἄλλ' ὁ φιλόπολις καὶ φιλάνθρωπος καὶ πάσης ἐμπλεὴς ἀγαθότητος ὁ ὑπερένδοξος ἀλλοφύρος οἶμα ἐνστάξεν ἐπὶ τῇ συμφορᾷ. οὐδὲ κατημέλησε τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ, καὶ τοὶ ἀναξίων ἔγνων ἡμῶν διὰ τὸ πλῆθος τῶν πεπληρμένων ἡμῶν φειδούς, καὶ συμπαθείας, καὶ δὴ Στεφάνῳ τινὶ ναυκλήρῳ, φρόνον ἐπιφερομένῳ σίτου καὶ λίαν πολὺν καὶ ἐπὶ τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων πλέουσι ὀπτάναται κατὰ τὸ μέρος Χίου τῆς νήσου ἐν ἡμέρᾳ τηλαυγίᾳ, ἐν ᾗ καὶ γράφεται σχήματι ἐν ταῖς εἰκόσι, μέλλοντι τὴν δεξιάν τῆς νῆος ὁ Θεὸς ἀνέλκειν καὶ ἐπὶ τὸ Βυζάντιον, ὡς εἴρηται, πομπορεῖν. Παραστάς οὖν ἐν τῷ πλοίῳ φησὶ τῷ Στεφάνῳ ἄκουσόν μου καὶ τὸ ἀριστερὸν ὕψωσον ἄρμενον, καὶ πλεύσον εἰς Θεσσαλονικὴν ἀγχιμαστός καὶ διὰ τάχους. E

67 Χρῆζει γὰρ τοῦ εἶδους καὶ καλῶς ἔχεις πράξει, ἅμα κήρῳ προλαμβάνοντός σε ἐκεῖ. Τοῦ δὲ ὡς ἐν ἐκστάσει γενομένου διὰ τὸ παράδοξον τῆς θείας τοῦ Μάρτυρος, καὶ μόλις πρὸς αὐτὸν φθερῆσάντου, ὅτι ἠκούσαμεν, δεσποτα, τὴν πόλιν ἐκείνην ὑπὸ βαρβάρων κατασχεθῆναι, καὶ πῶς ἐκεῖ με κτελεῖς γενέσθαι. ὁ ἀλλοφύρος ἀπεκρίνατο ἀληθῶς παρὰ ἀνθρώποις ἐλήφθη, ἀλλ' οὐ παρὰ Θεοῦ. Πάντα γὰρ δυνατὰ τῷ Θεῷ ἐκεῖ οὖν πλεύσον, καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς ὑπαντάσαις σοὶ μῆνυσον, ὅτι ταῖς ἐκτιμωταῖς τοῦ Θεοῦ Θεσσαλονικὴ σῶσεται· καὶ ταῦτα εἰπὼν κατήλθεν ἐκ τοῦ πλοίου εἰς τὴν θάλασσαν περιπατῶν ἐπὶ τοῦ ὕδατος λέγων τῷ Στεφάνῳ· ἰδοὺ ταύτην πλεύσον, ὡς ὅρας με προπορευόμενόν σου.

68 Καὶ δὴ παραχρῆμα ὁ Στέφανος διαναστάς τῆς ἄλλης ὀδῆν τοῦ πλοίου ἀνέλκυσε, καὶ ἐπλεύσεν ἐπὶ Θεσσαλονικὴν μέχρι πολλοῦ θεόμενος τὸν πανένδοξον Μάρτυρα κατὰ τοῦ πλάγους ὀδεύοντα. Ἄλλα καὶ ἄλλους πλείστους ἀναπλέοντας ὁ Στέφανος θεασάμενος ἔκραξεν αὐτοῖς κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ ἀλλοφύρου, ὡς ἡ πόλις συμμαχίᾳ Θεοῦ διασώσεται, καὶ ἔπεισε μεταστρέψαντας εἰς αὐτὴν καταῖτα. Αὐτὸς πρὸ πάντων ἐλθὼν ταῦτα πολλοῖς τῶν τῆς πόλεως ἐξηγήσατο, ὅρου καὶ αὐταῖς ἔργοις πιστευσάμενος τὸ διήγημα· εὐδὲς γὰρ ὁ πανένδοξος Μάρτυς τῇ φιλάνθρωποτάτῃ αὐτοῦ κηδεμονίᾳ ἐστρεψε τὸν κοπιτὸν τῆς πόλεως εἰς χαρὰν ἐν τῷ ἄλλῳ ἡμερῶν πολλῶν προσπλευσάντων ἐμπόρων, φερόντων εἶδη διάφορα, καὶ προσφασάντων τὴν ἐπάνοδον τῶν πρὸς βασιλεῖα τῆς πόλεως πρεσβυτέρων περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ λιμοῦ φοιτησάντων. Ὅθεν καὶ συμβαλόντες ἐν αὐτοῖς καταμαρτυρεῖ, πόση ἡ σφοδρότης ἐτύγχανε τοῦ κακοῦ, ὅτι καὶ βασιλεὺς ἀκοῆς ἢ πόλις τότε διὰ πρεσβείας ἠνυχλήσει. Τῷ δὲ Θεῷ ἡ δόξα, κ. τ. λ.

ANNOTATA.

a Eadem, quæ hic, in codice olim Mazarinæo, supra sæpissime laudato, u fol. verso 66 usque ad fol. 69 narrantur, brevemque hunc sequentem, cui paulo auctiorem ob rationes, in Annotatis, quæ duobus proxime prægressis capp. subnexui, adductas, hic substitui, titulum habent sibi præfixum: Περὶ τῆς ἐν λιμῷ πρόνοιαι τοῦ Μεγαλομάρτυρος. De magni Martyris in fame providentia.

b Dubitandum non apparet, quin hic Joannes de Avarum contra Thessalonicenses expeditione, de qua infra cap. 13 ex instituto tractat, sermonem faciat; quare, cum hæc, Mauritio imperante

A rante seu inter annum 582 et annum 603, uti in Annotatis cap. isti subdendis docebo, evenerit, quo tempore circiter, quæ hic mox narrantur dictamque expeditionem proxime exceperere, acciderint, quisque haud difficulter statuet.

A. JOANNE
THESSL. AR-
CHIEP.

c Per civitatum reginam apud scriptores Græcos Constantinopolis non raro intelligitur, idque hic nominatim apud Joannem fieri, ea iis, quæ mox subduntur, manifestum est.

d Insula hæc in mari Egeo, hodie Archipelago, haud procul ab Ionia sinuque Smyrnæo sila est, ita ut, qui inde Constantinopolim cogitat, dextram versus, qui vero Thessalonicam navigat, sinistram versus cursum debeat dirigere, quemadmodum Geographice insularum Archipelagi tabulis inspectis patescet. Hæc ad eorum, quæ mox hic subduntur, intelligentiam.

e Et hæc, quæ huc usque cap. præsentem narrantur, apud Mabilionium tom. i Analectorum Velerum pag. 79 et binis seqq. compendio ab Anastasio Bibliothecario exposita invenies.

CAPUT IX.

Qui Sanctus alio adhuc tempore Thessalonicæ fame pressæ prodigiose succurrerit a.

Β **Α**λλὰ πῶς ἔχομεν ἀπαρῶμεν τοῦ Μάρτυρος ἐπιεικῶς εὐεργετίας! Πῶς δὲ χρόνος ἀρκέσει τοῦ συγγράφειν τὰ τοιαῦτα δορήματα; Οὐκ οὖν μόνον τὸ πῶς βραχίως ἀρετὴ γενόμενον διηγήσομαι, ἀλλὰ καὶ ὑπάρχει ἐναργῶς παραστήσει τοῖς νήφουσι τῆς θεοφάνου προνοίας τοῦ Μάρτυρος τὸ ἀέναντον. Ἀπαντες ἴστε τὴν πρὸ βραχίως λίαν καιροῦ γενομένην τοῦ σίτου σπάνην, οὐ κατὰ ταύτην μόνον τὴν θεωροῦσθαι πόλιν, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ σκεδὴν, ὡς καὶ εἰς αὐτὴν φθάσαι τὸ κακὸν τὴν βασιλῆα τῶν πόλεων, ὅπως πάντες ἐν ἀδυναμίᾳ δεινῇ κατετήκοντο, πάντων ἅμα καὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν συνακολουθησάντων ὡς περ τῶ ἁνωματι τῆς τοῦ σίτου στενωπίας: ἔπειτα καὶ κυρίως ἡμῶν οἱ ἀκαρβίστεροι ἰσχυρίζονται. Ὅτι ἂν γὰρ, τὸ βαρὺ καὶ τραυλὸν τῆς τοῦ σίτου σπάνιος ἑτέραν εἰδῶν, ὡς εἰκὴς, ὑπῆνταν, δυνατὸν εἶναι κατὰ τὰς ἀγοράς μεταδιδάσθαι, οὐκ εἶναι ἡμῶν τῶν τοιοῦτον τελεσπικιστῶν οἱ ἐχέροντες: εἰ δὲ μὴ εὐποροῦν ἔδοιτο, ὅτιν ἢ περὶ τῶν οἴκων ἀνὰ μετῶρα τοῖς δόξαι διοικονομεῖσθαι κατὰ τοὺς δῆμους, τότε τὸ ἀκαρβίον τοῦ μηδὲν ὑπεῖναι ἔργον καὶ ὀνόματι κυρίου τῶν ἡμῶν ἀνεργάζεσθαι.

Quot alia similia Martyris beneficia enumeranda habemus! Quantum vero, ut hujusmodi munera litteris consignentur, tempus sufficiat? Solum igitur, nuper modo factum, quod per se, ut sanæ mentis hominibus jugem deiferi Martyris curam manifesto commonstret, sufficiens est, narrabo. Nostis omnes frumenti penuriam, quæ brevissimum ante tempus non solum in hac custodita a Deo civitate, sed et ubique fere fuit b, adeo ut et ad ipsam civitatum reginam malum sit progressum, utque omnes præ gravi animi dejectione contabescerent, aliis simul omnibus cibis veluti penuriæ in frumento similitudinem consecrantibus; quod et sagaciores famem proprie appellant. Quando enim, gravem animosque tabefacientem frumenti penuriam cibis aliis, ut par est, supplementibus, necessaria emere c in foris possibile est, famem proprie tunc non esse, cordati judicaverunt. Quod si autem in promptu haud fuerit, unde frumenti angustię methodo quadam in populis occurrı videatur, tunc ipsum illud nihil esse in promptu, quo id fiat, et opere et nomine proprie famem facit.

Fame proprie dicitur, cujus hic notitiam dat auctor, E

70 **Τ**οιαῦτη κακία τότε τῆς Θεσσαλονικίαν πιεζομένης μεγαλόπολεως, καὶ μείζον κακὸν τοῦ παρόντος τότε ἡμῶν τὴν προσδοκωμένην ταραχὴν κατορθώσονται πάντων, ὁ καιρὸς τῆς χώρας ἀπάσης παρὰ Θεοῦ προσευχῆς ὁ φιλόπολις καὶ τῶν ἀκαρβίων ἡμῶν ἀνημῶν ὁ τοῦ ἀπάτους δικητοῦς τοῦ πολὺ εὐσπλάγγχου Θεοῦ καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ νοητῶς ἐκμαζεύωνος καὶ στήθη νοερά τῆς αὐτοῦ φιλοανθρωπίας ἐναργῶς δεικνύμενος πᾶσι ὁ πανένδοξος Μάρτυς Δημήτριος νύμφατι δεῖω ἐκ πλείστον καὶ διαφόρων γαστρῶν ἰλαδάς ὑπερφερῶς μεμαστωμένας τῇ βραχυμένη ἀπίστευτε πικαίλων καρπῶν ὑργῶντες καὶ ξηρῶν καὶ πάσης πρὸς ἀνδροπίην διαίταν ἀγαθωσύνης, ὡς εὐδὲ τὴν ἐλπίδα μὲν τῶν ὅσων οὕτω προσδοκωμένων Σιβηρίων διαβύλαχνηται, καίτοι χειμερίου καιροῦ πλησιάζοντος: εἰς ἕμους δὲ Θεοῦ τραπήναι τὴν πόλιν, ὡς οὐκ ἀνδροπίην προνοία διασωθεῖσθαι, μόνη δὲ κηδεμονία καὶ χάριτι πλείστη τοῦ Μάρτυρος.

70 Cum malo hujusmodi magna premeretur Thessalonicensium civitas, expectatumque, quod præsentem tunc fame majus malum erat, tumultum omnes timerent, communis regionis totius apud Deum intercessor, civitatis amans peccatorumque nostrorum immemor, qui ineffabiles misericordissimi Dei ac servatoris nostri Jesu Christi misericordias commiseratione exprimit, intellectualemque misericordiam suam pectus dilucide omnibus ostendit, gloriosissimus martyr Demetrius nutu divino e plurimis ac variis regionibus naves, diversis fructibus, et humidis et siccis, reque omni, quæ ad victum humanum conducit, præstanter repletas, civitati altrici d submitit, adeo ut tantum non expectatis afflictionibus spes quidem major, utut tempore hiemali instante, efficeretur statim, ad Dei autem laudes civitas, veluti non humana providentia, sola autem Martyris cura maximeque charitate servata, converteretur.

Thessalonicæ rursus pressus onustas commensu naves submitisse Sanctus narratur, F

71 **Ἄ**λλὰ καὶ, φῆς, τὸ πρᾶγμα γεγενῆσθαι; φαίμεν. οὐ γὰρ ἄπερ ὀφθαλμοῖς εἶδοντες, δυνάμεθα μὴ ὁμολογεῖν πῶς δὲ πισθῶμεν προνοίᾳ τοῦ ἀλλοφῶρου ταῦτα γεγενῆσθαι, μηδὲν τῶν θνητῶν προσπλευσάντων

71 Itane vero, ais, res facta fuerit? Ita affirmamus: non enim, quæ oculis vidimus, possumus non confiteri. Quomodo autem certaminum Victoris providentia, cum mercatorum,

idque vere ab eo prodigiose factum, ex oblata viro cuidam torum,